

International Conference on Language, Literature & Culture *Traces of Multiculturalism*

Jana Bujnáková – Hana Hrancová (Brno)

V dňoch 19. – 20. 5. 2017 sa v druhom najväčšom litovskom meste Kaunas uskutočnil už 6. ročník medzinárodnej konferencie jazyka, literatúry a kultúry *Traces of Multiculturalism*. Konferenciu organizovali turecké univerzity Cankaya University (Ankara) a Suleyman Demirel University (Isparta) v spolupráci s Vytautas Magnus University (Kaunas), na pôde ktorej toto medzinárodné stretnutie prebehlo. Konferencia hostila účastníkov z viacerých krajín. V rámci Európy bolo zastúpené Taliansko, Rumunsko, Poľsko, Česko, Španielsko, Veľká Británia, Lotyšsko, Ukrajina a Litva. Zúčastnili sa jej však aj hostia zo Spojených štátov, Brazílie, Izraela, Iraku, Líbye, Gruzínska, Indie a veľké zastúpenie príspevkov ako spoluorganizátor malo Turecko. Vzhľadom k veľkému počtu účastníkov z rôznych krajín, komunikačným jazykom bola angličtina. Prednášky, ktoré prezentovali kľúčoví rečníci prebehli hneď po slávnostnom otvorení. Konferencia bola organizačne veľmi dobre zvládnutá – okrem prezentácie mnohých podnetných príspevkov bol pre účastníkov pripravený bohatý sprievodný program, ako komentovaná prehliadka mesta, či večerná recepcia.

Celé stretnutie sa nieslo vo veľmi priateľskom duchu. Úvodná prednáška (*Challenges of the Digital Culture – Language and the New Media*) ponúkla nové pohľady na preberanú problematiku mediálnej lingvistiky a jazyka internetu. Vilmantė Liubinienė sa venovala digitálnej a vizuálnej kultúre, ktorej rozvoj podnecuje súčasná globálna situácia a jej rýchly vývoj. V analýze o transformácii jazyka pod vplyvom New Media v oblasti lingvistiky autorka hovorila o tzv. mediálnej lingvistike, jazyku internetu a o novom jazyku médií. Jej cieľom bolo predstaviť výzvy podmienené digitalizáciou kultúry, pričom poukázala na zmeny chápania textu ako takeého. Termín „text“ v súčasnosti nezahŕňa len písaný

jazyk, ale odkazuje na všetky formy vyjadrovania, ako sú písané slová, statické a pohyblivé obrázky aj zvuky.

Jednotlivé prezentácie poukázali na rozsiahlu šírku problematiky multikulturalizmu v rôznych spoločenských oblastiach a na vnímanie multikulturalizmu v jednotlivých národných literatúrach. Vyjadrením politických a jazykových záujmov anglického spisovateľa Harolda Pintera stelesnených v jeho dramatických hrách sa zaoberala Paulina Mirowska vo svojom príspevku *The Language of Power: Harold Pinter's Provocative Political Playwriting*. O anglickej literatúre s dôrazom na tému domova a identity hovorila aj Sila Şenlen Güvenç (*Transnational Spaces and Cosmopolitan Identities in David Greig's Plays*). Poľskej národnej literatúre sa venovali Paweł Kaptur (*Traces of Polishness in Cromwellian and Restoration England*), Aleksandra Niemirycz (*What does a Tyrannosaurus like? Barbara Sadowska's Poetry and Aesopian Language of Poets in the Collapsing World on Both Sides of the Iron Curtain*) a Anne Marie Novak (*The Dybbuks of Polish Literature and Film*), ktorá skúmala prelínajúcu sa históriu židovskej a poľskej literatúry.

Prvky multikulturalizmu v sci-fi literatúre skúmali Adelheid Rundholz-Eubanks (*Zombies, Popular Culture and Crisis: Dissecting Homogeneity through Horror Cinema*) a Emilis Kasparas (*On Science Fiction and Exile*). Príspevok Ireny Ragaišienė a Audronė Raškauskienė vychádzal z výskumného projektu BYLEC (Baltic Young Learners of English Corpus). Analýza sa zameriavala na skúmanie spoločenských a rodinných hodnôt mladých študentov angličtiny. Predmet výskumu bol postavený na ich predstavách v súvislosti s budúcou rodinou a domovom.

Silné zastúpenie mala jazyková oblasť, bádalo sa o teórii prekladu v prezentácii Marie Cândida Figueiredo Moura (*The Untranslatability of*

Folkloric Cakes on the Dicionário do Folclore Brasileiro by Câmara Cascudo: a Proposal of Ethnographic Translation) a Mohameda M. Benotmana (*Contrastive Analysis in Translation Equivalence*). Natia Zviadze a Ekaterine Archvadze sa zamerali na aplikáciu komunikačných aktivít vo výučbe jazykových systémov a zručností, s cieľom dosiahnuť požadovanú úroveň jazykových schopností žiakov. Cudzí jazyk ako prostriedok lepšieho preniknutia a pochopenia do kultúry iného národa analyzovali Nino Demetradze a Ekaterine Kurdadze (*Communicative Approach: the Method and the Goal of Teaching*).

Otázky multikulturalizmu sa najčastejšie rozoberali cez konkrétne významné literárne diela prezentované predstaviteľmi odlišných národností (Selin Yilmaz, Milda-Julija Danyté). Büşra Kırmızı sa venoval vplyvu vzdelávania na rôzne etniká. Na pozadí príspevku zdôrazňoval termín nadnárodnosť, ktorá vytvára väčšiu mieru prepojenia jednotlivcov, rôznych spoločenstiev a spoločností a ich vzájomných vplyvov v sociálnej, kultúrnej, ekonomickej a politickej oblasti.

Viacerí účastníci poukázali na kontrast medzi arabskou a západnou civilizáciou v súvislosti s multikulturalizmom. Problém asimilácie arabskej ženy v britskom prostredí načrtnol A. Nejat Töngür (*Crosscultural Bridges and Transformation in Leila Aboulela'a The Translator*). Ingrida Kleinhofa (*Arabs in Literature: Depictions by Arab Emigrant Writers for Insiders and Outsiders*) porovnávala zobrazovanie Arabov, arabskými emigrantskými spisovateľmi odlišne pre domácich a západných čitateľov.

Sondou do komparatívnej analýzy multikultúrnych komunít sa v interpretácii Ishigurovho románu *Hywel Dix* odchyľuje od určitého základného predpokladu o rase a etnickom pôvode. Tým je komplexné multikultúrne zloženie komunity, kde dielo vzniklo. Tvrdil, že Ishigurov protagonistu môže byť v imperiálnom svete tridsiatych rokov Veľkej Británie, interpretovaný ako koloniálne „iný“ v porovnaní s autorovým zobrazením. Ishiguro sám explicitne identifikuje postavy, ale zobrazenie postáv je skôr nástrojom interpretačných kompetencií, ktoré má

každý čitateľ iné, pretože má k dispozícii mnoho ďalších ovplyvňujúcich faktorov. Môže sa jednať o faktory jazykové, historické, kultúrne a porovnávacie. Ishigurove postavy teda sú predstavované ako členovia multikultúrnej spoločnosti, pretože autorove vlastné jazykové dedičstvo je vytvorené z kombinácií rôznych druhov súčasnej angličtiny, čo sa prenáša aj na jeho postavy.

V prezentovaných výskumoch sa často zobrazovala trauma ako neoddeliteľný dôsledok multikulturalizmu. Na jej formu v amerických románoch poukázala Silvia Ammary (*The Nature of Trauma in Modernist American Novels*). Yıldırım Çevik rozoberala traumy afrických detí v krajinách postihnutých chudobou. Problematiku medzikultúrnej traumy v románe *Salt to the Sea* prezentovala Ingrida Žindziuvienė. Rozoberala čas a priestor v kolektívnej pamäti s dôrazom na základné otázky zohrávajúce kľúčovú úlohu pri jej vytváraní a zachovávaní. Vychádzala z prejavov kolektívnej traumy a jej následného zakoŕňovania sa do skupinových spomienok. Apelovala na pružnosť a plynulosť kolektívnej pamäti, ktorá má byť podobná typom osobnej pamäti. Taktiež predostrela teóriu o rôznych typoch spomienok skúmaných z hľadiska multikultúrnej kolektívnej traumy, pričom príklady prezentovala na uvedenom diele. Ústrednou témou je kultúrna trauma ako dôsledok druhej svetovej vojny z oblasti východnej Európy. Román je príkladom toho, ako fiktívny príbeh odohrávajúci sa na pozadí historických faktov zamestnáva kolektívnu pamäť. Autorka zdôraznila blízky vzťah medzi individuálnou a skupinovú pamäťou, ktoré sa vzájomne výrazne ovplyvňujú.

Štefan Lucian Mureşanu sa zamerail na populárnu literatúru a antropologické postoje (*The Eternal Cross and The Light of Crescent Moon, Medieval Waking of Faith in the Carolingian Period*). Veľkú úlohu pri formovaní stredovekej spoločnosti zohrávali vojny a intrigy, pretože ako autor prízvukuje – vo vtedajšej dobovej spoločnosti sa nekládol zásadný dôraz na diplomatické vzťahy. Konflikty boli zdrojom intríg a neposlušnosti potulných hercov, ktorí na večierkoch prednášali vojnové básne, aby zabavili svojich pánov. Vojna sa tak stala hlavnou činnosťou stredove-

kých rytierov a šľachticov. Tí aj v období mieru trávili čas na turnajoch. V stredovekej literárnej tvorbe v období medzi 8. a 15. storočím tak nájdeme dva hlavné smery – literatúru vyjadrujúcu pojmy, ideály, chuť feudálneho človeka k životu a literatúru vyjadrenú vo formách prijatých progresívnou triedou.

Olga Bogdanska poukázala na zaujímavý aspekt multikulturalizmu v príspevku o vojenskom festivale organizovanom v rámci medzinárodného kontextu. Stretnutie sa odohráva na Edinburskom hrade od roku 1950 a postupne si

získalo celosvetovú popularitu. Hlavným cieľom je snaha armádnych predstaviteľov priblížiť sa verejnosti pripraveným programom. Festival je silným multikultúrnym zážitkom s účasťou mnohých zahraničných hostí.

Konferencia pokryla širokú škálu rôznych tematických okruhov. Nosnou oblasťou bola literatúra a multikultúrne interakcie prezentované na konkrétnych príkladoch. Medzinárodné stretnutie ocenili aj mnohí doktorandi, ktorí dostali možnosť prezentovať svoje realizované výskumy.

Mgr. Jana Bujnáková / bujnak.jana@gmail.com

Mgr. Hana Hrancová / 450832@mail.muni.cz

Ústav slavistiky

Filozofická fakulta, Masarykova univerzita

Arna Nováka 1, 602 00 Brno, Česká republika